

VELE HANDEN MAKEN LICHT WERK: VAN KERK TOT DORPSHUIS

Participatie bij stad Deinze

Een stad leeft dankzij haar inwoners. Het zijn zij die aangeven wat ze aantrekkelijk vinden in hun stad of hoe ze graag wonen, werken en winkelen. Besturen zetten het begrip 'leefbare stad' aldus steeds hoger op de agenda. Leefbaarheid, toegankelijkheid en verbinding zijn in stad Deinze kernbegrippen geworden, en des te meer ook de vraag hoe ruimtelijke planning op deze kernwaarden kan inspelen.

Al vele jaren is participatie in Deinze niet louter een begrip, maar een gangbare praktijk die zich in verschillende domeinen resorteert. De dienst strategie, kwaliteit en participatie is een rode draad doorheen de participatie van de stad. Deze dienst van beleidsmedewerkers en participatieve experts bewerkstelligt de transversale inbedding van participatie en ondersteunt eigen diensten en inwoners bij participatieve initiatieven. Op diverse manieren trachten we de stem en initiatieven van de inwoners te versterken. We verwijzen graag naar de grote dorpenronde (met 17 deelgemeenten!) en het buurtbudget. Alle participatie van stad Deinze is beschikbaar op het digitaal participatieplatform Goedgezegd.

Meer info?

Dorpenronde: <https://goedgezegd.deinze.be/nl-BE/projects/opmaak-definitief-ontwerp-beleidsplan-ruimte>

Buurtbudget: <https://www.deinze.be/buurtbudget>

Participatieplatform: <https://goedgezegd.deinze.be/nl-BE/>

Herbestemming kerk

Stad Deinze behelst 17 deelgemeenten. Zeveren behoort tot één van de kleinere deelgemeenten van Deinze en kent een actief verenigingsleven met tal van activiteiten. Het dorp vormt een hechte gemeenschap en de activiteiten zijn sterk verbindend voor jong en oud. De verenigingen van Zeveren maken momenteel gebruik van de gemeenschapszaal Te Lande gelegen langs de Vinktstraat. Door de aanleg van een fietspad langs de Vinktstraat werd een deel van de gemeenschapszaal afgebroken. De zaal is sterk verouderd en voldoet niet meer aan de huidige behoeften. Bijgevolg wil stad Deinze voor de lokale verenigingen en inwoners van Zeveren een nieuw dorps huis creëren. Aangezien het aantal liturgische diensten van de St.Amanduskerk van Zeveren sterk verminderd is en nog onvoldoende bezoekers kent, was de kerkfabriek vragende partij aan stad Deinze om de kerk een andere bestemming te geven. "Een kerk behoort toe aan de mensen", aldus de redenering van de kerkfabriek. In 2021 is, op advies van en na overleg met kerk- en stadsbestuur, beslist om de kerk van Zeveren te onttrekken aan de eredienst en te herbestemmen als dorps huis.

Trekkersgroep Zeveren (inwoners van Deinze uit de pittoreske deelgemeente Zeveren)

Inwoners, verenigingen en organisaties uit Zeveren worden nauw betrokken en begeleid om zo samen met het stadsbestuur in een participatief proces een duurzaam nieuw gebruik van de kerk als dorps huis mogelijk te maken. De 'trekkersgroep van Zeveren' komt op regelmatige basis samen. De trekkersgroep is een open groep van geïnteresseerde en geëngageerde inwoners. Welke stappen we zetten bepalen we op een co-creatieve manier en ontwikkelen we in overleg met de aanwezigen. De trekkersgroep kwam in 2023 en in het voorjaar van 2024 om de zes weken samen. Deze trekkersgroep voelt als een veilige plek om ideeën over en voor het dorp te uiten en te laten groeien, te ontmoeten, te verbinden, actie te ondernemen en zo te bouwen aan de toekomst van deze magische plek in het centrum van Zeveren.

Samenwerking tussen...

- inwoners van Zeveren
- lokale verenigingen waaronder feestcomité Nie Gezeverd, OKRA, Bond der Gepensioneerden, duivenmaatschappij, FERM, Gezinsbond, KVLV, parochiaal zangkoor, Samana, theatervereniging Het Lam, Viblo-Leieland school
- de basisschool van Zeveren
- dagcentrum Ter Linde voor personen met een beperking
- handelaars

- Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen vzw
- FERM
- Avansa regio Gent

Toekomst kerkhof en verbindende afscheiding met dorpshuis

De toekomst van het kerkhof rond de kerk in Zeveren en de afscheiding tussen het toekomstig dorpshuis en de begraafplaats was een grote bezorgdheid bij heel wat inwoners. Het gaat hier over gevoelige thema's zoals respect voor dierbare overledenen en het belang van stilte. Dit is de reden waarom de trekkersgroep dit als eerste concrete actie naar voor schoof.

Concreet gaat het om het inrichten van een waardevolle, nieuwe, verbindende afscheiding tussen kerkhof en dorpsplein en tussen kerkhof en toekomstig dorpshuis (kerkgebouw). Deze nieuwe afscheiding vormt niet zomaar een barrière tussen kerkhof en dorpshuis, maar beschouwen we als een overgang tussen verleden, heden en toekomst van de centrale plek in het dorp. Het is een symbolisch werk geworden waarbij we met de gemeenschap op een co-creatieve wijze aan de slag zijn gegaan.

De trekkersgroep schreef een visietekst uit (cfr. bijlage) (april 2023). Inwoners gingen zelf aan de slag: brainstormen over de functie en meerwaarde van een afscheiding (doel, materiaal, gevoel, vorm) om erna al knutselend co-creatief maquettes te bouwen en ideeën om te zetten naar een voorstel en een plan (mei 2023). De maquettes en ideeën werden besproken met een ontwerper van de stad en zo kwamen we co-creatief tot een finaal ontwerp.

Tijdens het kermisweekend (eind mei 2023) nam de trekkersgroep zelf het woord en koppelde de resultaten terug naar de Zeverenaars in een informatief maar tegelijk ook informeel ontmoetingsmoment. De visietekst werd voorgedragen en het ontwerp van de nieuwe verbindende afscheiding werd toegelicht.

Zeveren klinkt op het nieuwe plein

Vanuit de trekkersgroep groeide het idee om een deel van het bestaande dorpsplein te ontharden en vanuit circulair oogpunt iets te doen met de 'uitgewipte klinkers' van het dorpsplein. Zo groeide het sociaal-cultureel, sociaal-creatief deel van het project waarbij inwoners van dagcentrum Ter Linde (plek voor mensen met verstandelijke beperking), de leerlingen van de lagere school in Zeveren en de leerlingen van VIBLO Deinze (bijzonder onderwijs op de grens van Zeveren en Deinze) de uitgewipte klinkers versierden tot echte kunstwerkjes.

Naast een gedeeltelijke ontharding en de verwijdering van de oude grijze betonpanelen rond het kerkhof lag het accent ook op extra groen, met extra zitbanken, extra ontmoetingsruimte en een afzonderlijke toegang tot de begraafplaats. Het creëren van 'openheid' was een absolute must. Tijdens de wintermaanden (januari-maart 2024) werd het nieuwe groen aangeplant.

Op 21 april 2024 organiseerde de trekkersgroep 'Zeveren klinkt op het nieuwe plein'. Alle inwoners van Zeveren werden uitgenodigd op een receptie en de officiële opening van het vernieuwde dorpsplein alsook de verbindende afscheiding met tentoonstelling van de versierde uitgewipte klinkers in de kerk. Dit mooie ontmoetingsmoment verhoogde weerom de sociale dynamiek en bouwde verder aan de weg naar een nieuw dorpshuis. Het creatief project met de klinkers bracht alle leeftijden samen.

In februari 2025 organiseerde de trekkersgroep naar aanleiding van Maria Lichtmis een stiltewandeling met het idee troost en rust voor de mensen te brengen. Het werd een mooie wandeling met stopplaatsen waar ruimte was voor serene muziek en troostende woorden.

Ontwerp dorpshuis en stille ruimte

Met heel veel enthousiasme gaat de trekkersgroep als open groep van geïnteresseerde en geëngageerde inwoners in Zeveren verder aan de slag om samen met de projectpartners te werken aan een gefaseerde en duurzame invulling van het dorpshuis Zeveren. Ondertussen is in mei 2024 de ontwerper (Generiek Architects bv) aangesteld, is deze ontwerper in gesprek gegaan met de trekkersgroep om ideeën uit te wisselen en op basis van de projectdefinitie een ontwerp voor het toekomstig dorpshuis uit te werken. Dit ontwerp werd goedgekeurd op de gemeenteraad van 19 juni 2025. De opbouw van het dorpshuis kan van start gaan en een nieuwe, verbindende dynamiek creëren in het dorp.

Wordt vervolgd...

Ondertussen gaat het participatief proces met de trekkersgroep verder om de invulling van het dorpshuis vorm te geven en heeft een deel van de trekkersgroep zich ook geëngageerd mee te werken aan een nieuw project in Zeveren 'Luister, snuister en Fluister' dat zachte ontmoetingen tussen mensen stimuleert. In samenwerking

met onder meer de vzw 'You are all Ears' van Evy Gruyaert werd de eerste luisterwandeling van Zeveren geopend.

Meer info? <https://goedgezegd.deinze.be/nl-BE/projects/herbestemming-kerk-zeveren-1>

+ bijlage visietekst trekkersgroep Zeveren en foto's

+ project 'Luister, snuister en fluister' <https://goedgezegd.deinze.be/nl-BE/projects/luister-snuister-fluister>